

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9467 af 17/09/2010 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om etnisk oprindelse, hudfarve og race - kompetence - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2500220-09

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om etnisk oprindelse, hudfarve og race - kompetence - ej medhold

J.nr. 2500220-09

Nævnet havde ikke kompetence til at behandle en sag om forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i forbindelse med krav om autoriseret oversættelse af tyske eksamensbeviser. Klager mente at kravet var i strid med EU-rettens regler om fri bevægelighed, hvilke nævnet ikke havde kompetence til at træffe afgørelser om.

Klagen drejer sig om forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i forbindelse med krav om autoriseret oversættelse af tyske eksamensbeviser.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Nævnet kan ikke behandle klagen.

Sagsfremstilling

Klager har en dansk sygehjælperuddannelse.

I 1987 flyttede hun til Tyskland og arbejdede på et plejehjem i mange år. Hun gennemførte også i Tyskland den tre-årige uddannelse som "Altenpflegerin".

I 2004 flyttede klager tilbage til Danmark og fik umiddelbart herefter arbejde som sygehjælper i hjemmeplejen i en kommune.

Efter indførelsen af de nye social- og sundhedsuddannelser, søgte klager i december 2004 om godkendelse som dansk social- og sundhedsassistent (SOSU-assistent).

Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser (nu Styrelsen for International Uddannelse) svarede i brev af 18. januar 2005, at "uddannelsen i niveau er sammenlignelig med en dansk ungdomsuddannelse indenfor social-, sundheds-, og plejeområdet, nærmest en dansk uddannelse til social- og sundhedsassistent".

Behandlingen af hendes ansøgning skete på baggrund af hendes eksamensbevis og karakterudskrift.

I brev af 13. januar 2009 ændrede klagers arbejdsgiver hendes ansættelse fra sygehjælper til social- og sundhedsassistent med tilbagevirkende kraft fra den 18. januar 2005.

I forbindelse med indførelsen af autorisation af SOSU-assistenten ønskede klager i 2009 at ansøge om autorisation hos indklagede. Indklagede afviste at behandle klagers ansøgning på baggrund af hendes tyske uddannelsespapirer og krævede en oversættelse af samtlige papirer til dansk eller engelsk, og at oversættelsen skulle ske af en autoriseret translatør. Følgende fremgår af fremlagt ansøgningsvejledning fra indklagede:

Dokumentationskrav

Oversættelser

Dokumenter på dansk, engelsk, svensk og norsk skal ikke oversættes

Dokumenter på alle øvrige sprog skal oversættes til dansk eller engelsk

Oversættelse skal foretages af følgende:

Den uddannelsesinstitution eller myndighed, der har udstedt dokumentet

Af en autoriseret translatør. Oversætterens navn og stempel skal fremgå tydeligt af oversættelsen. Hvis stemplet ikke er på dansk eller engelsk, skal dette også oversættes af en autoriseret translatør. Oversætteren skal med bånd, segl eller lignende hæfte det oversatte dokument sammen med dokumentet på originalsproget.

Parternes bemærkninger

Klager påstår, at kravet om oversættelse af de tyske eksamenspapirer til dansk eller engelsk af en autoriseret translatør er urimeligt. Indklagede bør acceptere at behandle de tyske uddannelsespapirer på originalsproget, ellers bør de selv få lavet oversættelsen. Alternativt bør indklagede yde økonomisk kompensation til en autoriseret oversættelse.

De tyske uddannelsespapirer er tidligere i 2005 blevet godkendt af Styrelsen for International Uddannelse uden problemer. Det er derfor særligt urimeligt, at de samme papirer nu i forbindelse med ansøgning om autorisation skal oversættes til dansk eller engelsk af en autoriseret translatør. Udgiften til en autoriseret translatør er betydelig.

Indklagede stiller krav om autoriserede translatøroversættelser af udenlandske uddannelsespapirer fra nogle EU-lande, mens det samme krav ikke stilles til arbejdstagere fra andre lande. Indklagede skaber derved en ulige adgang til det danske arbejdsmarked for arbejdstagere fra de forskellige EU-lande.

Klager er ikke enig i, at det EU-direktiv, som indklagede henviser til, implementeringsloven, den dertil hørende adfærdskodeks, og styrelsens guide giver indklagede adgang til den gældende praksis for kravet om autoriseret oversættelse.

Af den beskrevne adfærdskodeks fremgår det, at bedste praksis er, at der ikke kræves oversættelser. Det fremgår også, at acceptabel praksis er, at hvis det virkelig er nødvendigt for sagsbehandlingen, kan man kræve bekræftet eller godkendt oversættelse af dokumenter, og at det skal begrænses til de væsentligste dokumenter.

Det er klagers opfattelse, at det ikke kan blive ved med at være nødvendigt med oversættelse af eksamenspapirer på tysk, efterhånden som der opnås ekspertise hos de danske myndigheder. Indklagedes praksis hvor stort set alle dokumenter forlanges oversat, bortset fra dokumentation for navn, fødselsdato og statsborgerskab, er en hindring/restriktion i den fri bevægelighed.

Indklagedes praksis med at alle kopier af originale dokumenter skal være bekræftet, er også i strid med den nævnte adfærdskodeks. Det fremgår således, at bedste praksis er at acceptere almindelige fotokopier, men at fotokopier af væsentlige dokumenter kan forlanges bekræftet. Det er desuden uacceptabel praksis at forlange, at ansøgeren fremskaffer originale dokumenter, og det bør derfor ikke fremgå af indklagedes brev, at de kan forlange at se originale dokumenter. Disse krav fremgår blandt andet af indklagedes brev til en anden klager i en tilsvarende sag.

Praksis skal ses i forhold til at lette adgangen til arbejdsmarkedet for EU-arbejdstagere. Det er klagers opfattelse, at der er tale om forskelsbehandling på grund af nationalitet, og at indklagedes praksis skaber en ulige adgang til det danske arbejdsmarked.

Indklagede påstår frifindelse. Kravet om oversættelse af dokumenter til dansk eller engelsk gælder for alle ansøgere, uanset national oprindelse. Dog er dokumenter på norsk og svensk undtaget oversættelseskravene.

Oversættelse af tyske dokumenter af en autoriseret translator er ikke en ny-indført procedure hos indklagede. Det har været gængs procedure i årevis, at alle dokumenter på andre sprog end engelsk, norsk og svensk skal oversættes, herunder fransk, spansk, kinesisk, russisk og tysk. Norsk og svensk accepteres, da sprogene betragtes som så nært beslægtede med dansk, at oversættelse er unødvendig. Engelsk betragtes som et fremmedsprog, mange danskere behersker i fornuftigt omfang, og engelsk er endvidere det mest anvendte fremmedsprog i den danske centraladministration.

Vurdering af udenlandsk uddannede sundhedspersoner, der ønsker dansk autorisation som SOSU-assistent, er på grund af bredden i den danske SOSU-uddannelse en forholdsvis omfattende procedure. Indklagede stiller i denne forbindelse en række krav til dokumentationen, der skal imødekommes, før en faglig kvalitativ vurdering kan foretages. Herunder hører kravet om oversættelse af dokumenter. Disse samlede dokumentationskrav adskiller sig væsentligt fra, hvad Styrelsen for International Uddannelse tidligere har stillet af dokumentationskrav.

Adgangen til det danske arbejdsmarked for SOSU-assistenten for EU-borgere er reguleret af et EU-direktiv og den dertil hørende adfærdskodeks for god forvaltningspraksis i EU-direktivrelaterede sager. Dette direktiv er implementeret i dansk lov om EU- og EØS-statsborgernes adgang til udøvelse af virksomhed som autoriseret sundhedsperson. Indklagedes regler og retningslinjer for adgang til SOSU-erhvervet er blandt andet lavet i henhold til dette EU-direktiv.

Reglerne er tolket af Styrelsen for International Uddannelse, der er national koordinator for direktivet i Danmark, og er nærmere beskrevet i en guide om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Heri er det blandt andet beskrevet, at der kan stilles krav om oversættelse af dokumenter til dansk eller engelsk, og at svenske og norske dokumenter ikke behøver at blive oversat.

Indklagedes krav om autoriserede translatoroversættelser af relevante dokumenter er derfor i overensstemmelse med reglerne beskrevet i det nævnte EU-direktiv. Det skaber ikke en ulige adgang til det danske arbejdsmarked for arbejdstagere fra de forskellige EU-lande.

Indklagede fastholder, at oversættelse af dokumenter er nødvendigt for at behandle ansøgninger på grund af den faglige rådgivning, som indklagede modtager fra en SOSU-skole i forbindelse med vurderingen af udenlandske ansøgninger om autorisation. Indklagedes myndighedsopgaver er blandt andet at sikre, at personer med udenlandsk uddannelse, der søger om autorisation som SOSU-assistent, har kvalifikationer, der i det væsentligste kan sidestilles med de kvalifikationer, en dansk uddannet SOSU-assistent har.

Det kræver tæt faglig rådgivning fra en SOSU-skole at sikre, at kun personer med de rette uddannelses- og erhvervsmæssige kompetencer får en autorisation og derved får mulighed for at anvende titlen i Danmark. Det er indklagedes opfattelse, at det ikke med rimelighed kan forventes, at den rådgivende SOSU-skole har ansat personer med sproglige kompetencer, der gør oversættelse af dokumenter overflødig. Derfor er det nødvendigt at oversætte dokumenterne.

Indklagede fastholder, at de lever op til kravene i det nævnte EU-direktiv for så vidt angår de dokumenter, der stilles krav om, samt hvilke dokumenter der skal oversættes. Kravet om oversættelse gælder udelukkende de dokumenter, der har betydning for den endelige vurdering, nemlig uddannelsesbeviser, redegørelse for uddannelsen (teori og praksis) og i nogle tilfælde beviser for erhvervsudøvelse.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse i forhold til en række nærmere bestemte love om ligebehandling og forbud mod forskelsbehandling.

Det fremgår imidlertid af sagen, at klageren er af den opfattelse, at kravet om autoriseret oversættelse af hendes tyske eksamenspapirer er i strid med EU-rettens regler om fri bevægelighed af arbejdstagere. Disse regler er ikke omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetence. På denne baggrund finder nævnet ikke at kunne tage stilling til klagen.

<2500220-09>